

Nyéki Károly

Istennek, embernek tetszően éltek,
- de a halál felé meneteltek

A MÁTÉSZALKAI
KÖRZETI GETTÓ

1944

MÁTÉSZALKA

2001

50 622

ELŐSZÓ

A szerzőtől eddig is megszokott, csupán a tények, esetünkben a magyar történelem kegyetlenül szomorú fejezetének szakszerű körülírása, precíz rögzítése ez a kis könyv.

Túlhajtott érzelmektől, szakmai tulzásoktól mentes, sok esetben olyan új adatokat, összefüggéseket feltáró, a szatmári megyerész zsidósága gettóba hurcolásának históriája ez a dokumentáció, ami csupán egy kis fejezete a hazai holocaust-kutatásnak.

A mátészalkai körzeti gettóról alig történik említés az idevágó szakirodalomban. Ennek magyarázataként említik a mindenkori politika "irányvonalát", a túlélők passzivitását, nem utolsó sorban a személyi feltételeket. Mindezeket figyelembe véve a szerző, mint a Szatmári Múzeum munkatársa felvállalta ezt a néhány részletében kényesnek tűnő feladatot. Alapos adatgyűjtés, tárgyismeret és a "téma" megírása iránt érzett alázat jellemzi ezt a munkát, amit - reméljük -, hasonlóak is követni fognak.

Alapmű ez a kötet, regisztráció, de mementó is a mai és a jövő nemzedékeinek is.

Dr. Szilágyi Dénes
polgármester

TARTALOMJEGYZÉK

A MÚLTAT BE KELL VALLANI!	5
KÖZJÁTÉK 1941-ben	6
MÁSODIK KÖZJÁTÉK-MUNKASZOLGÁLAT	8
A MEGSEMMISÜLÉS FELÉ - ZSIDÓTÖRVÉNYEK	11
A MÁTÉSZALKAI KÖRZETI GETTÓ	17
MÁTÉSZALKA	19
A VIDÉK	24
A GETTÓ	29
A „PÉNZVERDE” ÉS RÉMSÉGEI	35
MENEKÜLÉS ? HOVA ?	37
...ÉS ELINDULTAK A HALÁLVONATOK	40
AKIK NEM JÖTTEK VISSZA	43
JEGYZETEK	46
UTÓSZÓ	61